

osavad, kui meie aja kokakunsti professorid, kes toidult võimalikult tema loomuliku välimuse võtavad. Peale koduste roogade olid esitatud paljud võõramaa maiustused, ning nende kõrval leidus palju pasteeti kui ka maitsvaid küpsiseid, nisuleiba ja rosinakooke, mis ilmusid ainult kõrgema aadli lauale. Söömingut kroonisid kõige kallimad kodused ja välismaa viinad.

Olgugi et normannid toredust armastasid, ometi polnud nad üldiselt mitte lialdajad. Toitudest löbu tundes olid nad peenemaitselised, kuid hoidusid lialdamast ja olid valmis liigsöömist ning -joomist võidetud saksidele kui alamale tõule ette heitma. Prints Johann aga, samuti ka tema kaaslased, kes oma isanda nõrkusi meelitades jälgisid, andus ülemäära söögi- ja joogilõbule ning tõepoolest ongi teada, et tema surma põhjuseks oli üleliigne virsikute söömine ning värske õlle joomine. Tema eluviis seisis aga tema suguvendade üldiste elukommetega lahkõlas.

Tehtud tõsisusega ja üksteisele salaja märku andes vaatlesid normanni rüütlid ja aadel Athelstane ja Cedricu lihtsaimaid kombeid, mis neile võõrad. Ja kuna nende kombeid nõnda pilkavalt silmas peeti, patustasid nad ebateadlikult nii mõnegi meelevaldse seltskondliku viisakusmääruse vastu. Aga väga hästi on teada, et inimene tohib seltskonnas ennemini kõlbluse ja moraali vastu patustada, kui vähematki viisakusnõuet rikkuda. Nõnda siis leiti Cedric Athelstanest naeruväärsem, sest tema kuivatas oma käsi õhus lehvitamise asemel rätiku külge, Athelstane aga õgis välismaa ainetest tehtud ja *karum pie*'ks nimetatud kalli pasteedi üksi ära. Kui aga hiljemini vastastikusel järelepärimisel selgus, et Coningsburghi than (ehk franklin, nagu normannid teda nimetasid) ise ei teadnudki, mis ta ära söönud, arvates *karum-pie* sisemust tuideks ja lõokesteks, kuna selleks aga tõepoolest olid viigisööjad ja ööbikud, siis tõi tema teadmatust talle naeruväärse osaks, mis oleks ennemini pidanud tema liigsöömise ja ahnuse arvele kuuluma.

Viimaks ometi lõppes kauakestev söömine ja kuna karikad ümber käisid, räägiti hiljutise turniiri sündmusist — tund-

mata võitjast vibulaskmises, mustast rüütlist, kelle enesetalgamine ta võidetud autasust ilma oli jätnud, ja vaprast Ivanhoest, kes nii kallilt oli tänase au otnud. Räägiti rüütliku vabameelsusega ning nali ja naer kõlasid kogu saalis. Ainult prints Johanni nägu jäi tumedaks, sest mingisugune valdav mure näis tema meelt erutavat ja ainult siis, kui tema kaaslaste märkused ta äratasid, pööras ta tähelepanu oma ümbrusele. Niisugusel korral võpatas ta, kallas karikataie viina alla, et oma meeolu ergutada ja mõne lausekatkendiga või juhuslikult heidetud sõnaga üldisest kõnelusest osa võtta.

„Selle karika joome,“ ütles ta, „Wilfred von Ivanhoe, turniiri esivõitleja, terviseks ja kahetseme, et haav sunnib teda meie pidulaualt eemale jääma. Igaüks talitagu meie eeskujul, iseäranis aga Cedric von Rotherwood, lootusriikka poja isa.“

„Ei, mu lord,“ vastas Cedric üles tõustes ja oma maitsmata karikat lauale pannes, „seda sõnakuulmata noormeest, kes põlgab minu käske ja loobub oma esi-isade viisidest ja kommetest, ei nimeta ma enam oma pojaks.“

„See on võimatu!“ hüüdis prints Johann hästi tehtud imestusel, „et niisugune vapper rüütel oleks alatu ja sõnakuulmata poeg.“

„Ometi, mu härra,“ vastas Cedric, „on lugu mu Wilfrediga nõnda. Tema jättis minu lihtsa maja maha, et ühineda teie venna lõbusate rüütlitega, kelle seltsis ta neid ratsustrikke õppis, mida teie nii kõrgelt kiidate. Seda tegi ta minu tahtmise ja käsu vastu; Alfredi päevil oleks seda sõnakuulmatuseks nimetatud, mis oli raskesti karistatav kuritöö.“

„Ah!“ vastas prints Johann sügaval tehtud kaastunde ohkel, „et teie poeg minu õnnetu venna pooldaja on, siis pole vaja palju juurelda, kust ta pojalikku sõnakuulmatust on õppinud.“

Nõrda rääkis prints Johann ja unustas heal meelel, et kõik Heinrich II pojad olid selle omadusega varustatud ja